

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 2 października 2023 r.
(OR. en)

13583/23

**Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0332(NLE)**

**JAI 1233
FRONT 289
VISA 191
SIRIS 86**

WNIOSEK

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 29 września 2023 r.

Do: Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej

Nr dok. Kom.: COM(2023) 549 final

Dotyczy: Wniosek-DECYZJA RADY dotycząca podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, i tymczasowego stosowania umowy między Unią Europejską a Księstwem Liechtensteinu w sprawie przepisów uzupełniających dotyczących Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2023) 549 final.

Zał.: COM(2023) 549 final

Bruksela, dnia 29.9.2023 r.
COM(2023) 549 final

2023/0332 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

dotycząca podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, i tymczasowego stosowania umowy między Unią Europejską a Księstwem Liechtensteinu w sprawie przepisów uzupełniających dotyczących Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami

UZASADNIENIE

W czerwcu 2018 r. Komisja przedstawiła wniosek w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiający, w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami, instrument wsparcia finansowego na rzecz zarządzania granicami i wiz (COM(2018) 473).

7 lipca 2021 r. przyjęto rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1148 ustanawiające Instrument Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej na lata 2021–2027 (zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie IZGW”).

Celem rozporządzenia w sprawie IZGW jest wyrażanie solidarności przez udzielanie pomocy finansowej tym państwom (członkowskim), które stosują przepisy dorobku Schengen dotyczące granic zewnętrznych. Stanowi ono rozwinięcie dorobku Schengen, w którym uczestniczą państwa włączone we wprowadzanie w życie, stosowanie i dalszy rozwój dorobku Schengen („państwa stowarzyszone w ramach Schengen” lub „państwa stowarzyszone”).

18 sierpnia 2021 r. Księstwo Liechtensteinu powiadomiło o swojej decyzji, by przyjąć treść rozporządzenia w sprawie IZGW i wprowadzić je do swojego krajowego porządku prawnego. Komisja przedstawia niniejszy wniosek przed otrzymaniem od Księstwa Liechtensteinu powiadomienia o spełnieniu swoich wymogów konstytucyjnych, aby uniknąć skrócenia czasu faktycznego stosowania rozporządzenia w sprawie IZGW w Księstwie Liechtensteinu. Zgodnie z motywem 75 rozporządzenia w sprawie IZGW zawarcie takich ustaleń powinno mieć miejsce po pisemnym poinformowaniu przez dane państwo o spełnieniu wszystkich jego wymogów wewnętrznych.

Art. 7 ust. 6 rozporządzenia w sprawie IZGW stanowi, że zgodnie z odpowiednimi postanowieniami stosownych układów o stowarzyszeniu dokonuje się „ustaleń” w celu określenia charakteru i zasad udziału państw stowarzyszonych w Instrumencie w zakresie wprowadzania w życie, stosowania i rozwoju dorobku Schengen. Ustalenia te przyjmują formę umów zawieranych przez Unię z państwami stowarzyszonymi w ramach Schengen zgodnie z art. 216 TFUE.

W takich umowach należy również określić wkłady finansowe tych państw do budżetu Unii na rzecz IZGW. Należy je obliczać zgodnie z produktem krajowym brutto poszczególnych państw stowarzyszonych jako odsetek produktu krajowego brutto wszystkich państw uczestniczących.

Na mocy umów o uczestnictwie w dorobku prawnym Schengen państwa stowarzyszone muszą w pełni zaakceptować środki unijne, w tym rozporządzenie w sprawie IZGW, mające na celu rozwój dorobku Schengen.

Budżet Unii przydzielony na IZGW należy wykonywać zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) 2018/1046 (zwanym dalej „rozporządzeniem finansowym”). Państwa stowarzyszone w ramach Schengen są również zobowiązane podejmować niezbędne środki, aby zapewnić przestrzeganie przepisów istotnych dla zarządzania finansami i kontroli finansowej, określonych w TFUE i w prawie Unii, którego podstawa prawna wywodzi się z TFUE.

W umowach tych wprowadza się również szczególne mechanizmy szybkiego ich dostosowywania w przypadku zmian kluczowych przepisów Unii mających znaczenie dla wykonania tychże umów, takich jak przepisy rozporządzenia finansowego.

W kwestii nadzoru budżetowego i kontroli finansowej państwa członkowskie są objęte zobowiązaniami horyzontalnymi (np. kompetencjami Trybunału Obrachunkowego, Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) i Prokuratury Europejskiej i Komisji) wynikającymi bezpośrednio z Traktatu lub prawodawstwa wtórnego Unii. Zobowiązania te mają zastosowanie do państw członkowskich *ipso facto*, a zatem nie są one ustanowione w rozporządzeniu IZGW. W związku z tym, w drodze umowy, której dotyczy niniejszy wniosek, zobowiązania te należy rozszerzyć na państwa stowarzyszone.

Umowy zawierają również przepis dotyczący europejskiego systemu informacji o podróży oraz zezwoleń na podróż (ETIAS). Jest to konieczne w świetle art. 86 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1240 z dnia 12 września 2018 r. ustanawiającego europejski system informacji o podróży oraz zezwoleń na podróż (ETIAS) i zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1077/2011, (UE) nr 515/2014, (UE) 2016/399, (UE) 2016/1624 i (UE) 2017/2226. Art. 86 stanowi bowiem, że wszelkie dochody wygenerowane przez ETIAS pozostające po pokryciu kosztów jego funkcjonowania i utrzymania zostaną zapisane w budżecie Unii. Aby do wszystkich państw uczestniczących związanych rozporządzeniem (UE) 2018/1240 sprawiedliwie zastosować jego art. 86, wkład państw stowarzyszonych w instrument tematyczny IZGW należy proporcjonalnie zmniejszać za każdym razem, gdy dochody pozostające po pokryciu tych kosztów są zapisywane w budżecie Unii.

Unia powinna zawrzeć umowy z każdym z czterech państw stowarzyszonych w ramach Schengen. Niniejszy wniosek dotyczy umowy z Księstwem Liechtensteinu.

Tekst umowy jest podobny do tekstu umów z innymi państwami stowarzyszonymi w ramach Schengen, z pewnymi wyjątkami, głównie dotyczącymi trybu zarządzania.

Zgodnie z mandatem negocjacyjnym Liechtenstein nie będzie dysponował programem ze względu na jego szczególną sytuację (brak granic zewnętrznych, obciążenie związane z przestrzeganiem ram regulacyjnych zarządzania dzielonego, czyli rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów¹, które to obciążenie nie jest proporcjonalne do początkowego przydziału 8 mln EUR na lata 2021–2027). Liechtenstein otrzyma natomiast przydział środków w ramach zarządzania bezpośredniego. Umowa przewiduje zatem, że Liechtenstein będzie stosował cały tytuł VIII – „Dotacje” rozporządzenia finansowego. Inaczej niż w przypadku pozostałych państw stowarzyszonych w ramach Schengen, nie ma potrzeby dostosowania mechanizmu przeglądu śródkresowego w akcie podstawowym, wobec braku jakichkolwiek okoliczności określonych w art. 28 IZGW, które umożliwiłyby Liechtensteinowi skorzystanie z tego mechanizmu. W umowie określono, w jaki sposób finansowanie zostanie udostępnione Liechtensteinowi (w ramach umów o udzielenie dotacji oraz corocznej wymiany informacji z Komisją na temat potrzeb).

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wspierania Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159).

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Celem niniejszego wniosku jest podpisanie umowy między Unią a Księstwem Liechtensteinu w sprawie wkładu tego państwa do budżetu Unii na rzecz IZGW na lata 2021–2027 oraz w sprawie przepisów uzupełniających niezbędnych, aby Księstwo Liechtensteinu mogło uczestniczyć w IZGW. Wniosek ten dotyczy trzeciej generacji tego rodzaju ustaleń.

• Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki

Nie dotyczy.

• Spójność z innymi politykami Unii

Nie dotyczy.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Podstawą niniejszego wniosku w sprawie podpisania umowy są art. 77 ust. 2 i art. 218 ust. 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

• Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

Zgodnie z art. 3 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz jak wspomniano w art. 7 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2021/1148 wniosek wchodzi w zakres wyłącznych kompetencji Unii, a zatem zasada pomocniczości nie ma zastosowania.

• Proporcjonalność

Niniejszy wniosek jest niezbędny do spełnienia wymogu określonego w art. 7 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2021/1148, zgodnie z którym dokonuje się ustaleń z państwami stowarzyszonymi w zakresie wprowadzania w życie, stosowania i rozwoju dorobku Schengen w celu określenia charakteru i zasad udziału w Instrumencie Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami.

Zgodnie z art. 13 ust. 6 umowy konieczne jest tymczasowe stosowanie jej postanowień, z wyjątkiem art. 5, począwszy od dnia następującego po jej podpisaniu.

• Wybór instrumentu

Nie dotyczy.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post*/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Nie dotyczy.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Nie dotyczy.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Nie dotyczy.

- **Ocena skutków**

Nie dotyczy, ponieważ wniosek ten jest powiązany z zarządzaniem programem, a jego celem jest podpisanie umowy międzynarodowej, która została wynegocjowana na podstawie wytycznych negocjacyjnych określonych przez Radę. Księstwo Liechtensteinu, podobnie jak państwa członkowskie UE, będzie przestrzegać przepisów rozporządzenia ustanawiającego Instrument Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej oraz obowiązujących przepisów rozporządzenia finansowego.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Nie dotyczy.

- **Prawa podstawowe**

Nie dotyczy.

4. WPLYW NA BUDŻET

W art. 10 i załączniku do projektu umowy zawarto przepisy dotyczące rocznych wkładów finansowych wnoszonych przez państwo stowarzyszone do budżetu Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Wszystkie wymogi w zakresie monitorowania, sprawozdawczości, wyników i oceny określone w rozporządzeniu (UE) 2021/1148 mają i będą miały zastosowanie do Księstwa Liechtensteinu.

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

Nie dotyczy.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Niepotrzebne.

W świetle powyżej przedstawionych rozważań Komisja proponuje, aby Rada przyjęła decyzję o podpisaniu umowy w imieniu Unii i upoważniła przewodniczącego Rady do wyznaczenia w tym celu należycie umocowanej osoby (lub osób).

Komisja opracowała odrębny wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie zawarcia załączonej umowy między Unią Europejską a Księstwem Liechtensteinu w sprawie przepisów uzupełniających dotyczących Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami, na lata 2021–2027². Rada przyjmuje niniejszą decyzję po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

² COM(2023) 472.

Wniosek

DECYZJA RADY

dotycząca podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, i tymczasowego stosowania umowy między Unią Europejską a Księstwem Liechtensteinu w sprawie przepisów uzupełniających dotyczących Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 77 ust. 2 w związku z art. 218 ust. 5,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) 21 lutego 2022 r. Rada upoważniła Komisję do rozpoczęcia negocjacji³ z Islandią, Królestwem Norwegii, Konfederacją Szwajcarską i Księstwem Liechtensteinu w sprawie ustaleń dotyczących wkładów finansowych państw stowarzyszonych oraz przepisów uzupełniających niezbędnych, aby państwa te mogły uczestniczyć w instrumencie, w tym przepisów zapewniających ochronę interesów finansowych Unii oraz uprawnień kontrolnych Trybunału Obrachunkowego, które to ustalenia mają zostać dokonane na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1148⁴. Negocjacje z Księstwem Liechtensteinu zostały pomyślnie zakończone parafowaniem umowy 16 czerwca 2023 r.
- (2) Rozporządzenie (UE) 2021/1148 opiera się na dorobku Schengen, a Dania – zgodnie z art. 4 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – podjęła decyzję o wprowadzeniu tego rozporządzenia do swojego krajowego porządku prawnego. Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej decyzji i nie jest nią związana ani jej nie stosuje.

³ Decyzja Rady (UE) 2022/442 z dnia 21 lutego 2022 r. w sprawie upoważnienia do podjęcia negocjacji z Islandią, Królestwem Norwegii, Konfederacją Szwajcarską i Księstwem Liechtensteinu w celu zawarcia umów między Unią Europejską a tymi państwami w sprawie przepisów uzupełniających dotyczących Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami (Dz.U. L 90 z 18.3.2022, s. 116).

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1148 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiające, w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami, Instrument Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 251 z 15.7.2021, s. 48).

- (3) Niniejsza decyzja stanowi rozwinięcie przepisów dorobku Schengen, które nie mają zastosowania do Irlandii zgodnie z decyzją Rady 2002/192/WE⁵. Irlandia nie uczestniczy w związku z tym w jej przyjęciu i nie jest nią związana ani jej nie stosuje.
- (4) Należy zatem podpisać umowę w imieniu Unii, z zastrzeżeniem jej zawarcia w późniejszym terminie.
- (5) Zgodnie z art. 13 ust. 6 umowy, jej postanowienia, z wyjątkiem art. 5, należy stosować tymczasowo począwszy od dnia jej podpisania,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Niniejszym zatwierdza się, w imieniu Unii Europejskiej, podpisanie umowy między Unią Europejską a Księstwem Liechtensteinu w sprawie przepisów uzupełniających dotyczących Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami, na lata 2021–2027, z zastrzeżeniem zawarcia przedmiotowej umowy.

Tekst umowy, która ma zostać podpisana, stanowi załącznik do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Sekretariat Generalny Rady ustanawia instrument pełnomocnictwa do podpisania umowy, z zastrzeżeniem jej zawarcia, dla osoby wskazanej lub osób wskazanych przez Komisję.

Artykuł 3

W oczekiwaniu na jej wejście w życie, umowę, z wyjątkiem jej art. 5, stosuje się tymczasowo od dnia jej podpisania, zgodnie z jej art. 13 ust. 6.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

⁵ Decyzja Rady 2002/192/WE z dnia 28 lutego 2002 r. dotycząca wniosku Irlandii o zastosowanie wobec niej niektórych przepisów dorobku Schengen (Dz.U. L 64 z 7.3.2002, s. 20).